

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **nezl. M. P.**, zastoupeného K. P., bytem tamtéž, jakožto zákonnou zástupkyní, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.12.2015, sp. zn. SZ/2160/2015/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/32815/15/9S-MSK, **o příspěvku na péči,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 9.12.2015 sp. zn. SZ/2160/2015/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/32815/15/9S-MSK **s e z r u š u j e** a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9.12.2015, sp. zn. SZ/2160/2015/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/32815/15/9S-MSK žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR změnilo

rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě ze dne 17.6.2015 č.j. 91019/2015/KAR, jímž byl nezletilému žalobci zvýšen příspěvek na péči z částky 3 000 Kč měsíčně na částku 6 000 Kč měsíčně ode dne 1.3.2015. Žalovaný jakožto odvolací orgán dospěl k závěru na základě posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 20.11.2015, že žalobce není osobou do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1 písm. d) nebo c) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. nebo III., jde o osobu do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1 písm. b) téhož zákona považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat pět základních životních potřeb.

Zákonná zástupkyně nezletilého žalobce proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, má za to, že žalobci měl být dle jeho zdravotního stavu přiznán příspěvek na péči ve vyšším stupni. Zákonná zástupkyně uvedla, že v posudkovém zhodnocení nebyly zohledněny zdravotnické dokumentace a výsledek sociálního šetření. Zákonná zástupkyně nesouhlasí s posudkovým zhodnocením posudkové komise MPSV ČR, že u žalobce nelze uznat jako samostatně nezvládané základní životní potřeby stravování a výkon fyziologických potřeb. Zákonná zástupkyně namítá, že žalobce si nikdy svou stravu sám nenaportoval. Dále odkazuje na sociální šetření ze dne 9.4.2015, ve kterém je uvedeno, že se žalobce snaží podanou stravu na lžici nabírat a nikoliv, že začíná lžici jíst. Zákonná zástupkyně poukazuje na své odvolání ze dne 29.6.2015, kde již uvedla, že žalobce lžici sám používat nechce a v případě, že se již lžici pokusí použít, tak si nabírá velmi nepřiměřené množství jídla a toto si vkládá do úst, kdy hrozí, že by se mohl začít dávit. Dále má zákonná zástupkyně za to, že žalobce nezvládá základní životní potřebu – výkon fyziologických potřeb, když žalobce není schopen sám použít hygienické pomůcky a provést očištění. Zákonná zástupkyně žalobce proto navrhovala, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 21.3.2016 poukázal zejména na závěr posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 20.11.2015, podle kterého jde o osobu do 18-ti let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) citovaného zákona považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). PK MPSV ČR shledala žalobce neschopného zvládat 5 základních životních potřeb.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 9.12.2015, sp. zn. SZ/2160/2015/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/32815/15/9S-MSK, připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a připojeného správního spisu Úřadu práce České republiky, krajská pobočka v Ostravě – kontaktní pracoviště Karviná sp. zn. UP/18546/2015/SS a po té dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Ze správního spisu Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě - kontaktní pracoviště Karviná krajský soud zjistil, že dne 18.3.2015 podala zákonná

zástupkyně nezletilého žalobce žádost o příspěvek na péči. Dne 9.4.2014 bylo v místě bydliště žalobce provedeno sociální šetření. V záznamu o tomto sociálním šetření je uvedeno, že dle vyjádření matky má žalobce autistické rysy. Jeho chůze je bezproblémová, motorika odpovídá věku. Žalobce během šetření nekomunikoval, nenavázal se sociální pracovníci oční kontakt, nespolupracoval. Verbálně se nevyjadřuje, občas si pro sebe něco huhňá, naznačuje posunky, reaguje až na opakované výzvy matky. Dle vyjádření matky se žalobce s oblibou bezdůvodně svléká, ale neumí vrstvit oblečení, doma i ve školce se jeví jako nutná pomoc s oblékáním i převlékáním. Stravu zajišťuje matka, žalobce jí jen vyhrazená jídla, některá tvrději odmítá. Matka ho většinou krmí. V MŠ odmítá jíst obědy, matka je nosí domů. Žalobce se snaží naporcovanou a podanou stravu nabírat lžící – neúměrné množství. Teprve druhý měsíc vypije nápoj z podaného hrníčku. Denní a celkovou hygienu žalobce nezvládá sám, pokud je vyzván, aby si vyčistil zuby a umyl obličej, je bezradný, i když na toaletu si zajde a po použití dle sdělení matky očistu sice neprovede, ale ruce si někdy umyje. Stolicí zadržuje i několik dnů. Venku je nutný doprovod druhé osoby. Matka uvedla, že žalobce je někdy apatický, ve školce se chová klidně a vzorně. Neumí nakreslit ani jednoduché tvary, nestaví kostky, v kolektivu dětí verbálně nekomunikuje. Poté správní orgán I. stupně usnesením ze dne 13.4.2015 přerušil řízení za účelem vyžádání posudku o zdravotním stavu a posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči. Posudek o zdravotním stavu byl vydán dne 28.5.2015 se závěrem, že nezletilý žalobce nezvládá základní životní potřeby - komunikace, tělesnou hygienu a osobní aktivity. Dle tohoto posudku je žalobce osobou do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. – lehká závislost. Na to správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ze dne 17.6.2015, kterým nezletilému žalobci přiznal příspěvek na péči ve výši 3 000 Kč měsíčně od března 2015. Správní spis dále obsahuje odvolání zákonné zástupkyně nezletilého žalobce, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, poté kdy si opatřil posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 20.11.2015. Tento posudek je součástí správního spisu žalovaného a podle něho u nezletilého žalobce jde o osobu do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). V posudku posudkové komise se uvádí, že u žalobce se jedná o pervazivní vývojovou poruchu, atypický autismus, těžkou mentální retardaci s dominující poruchou fatických funkcí, nedostatečnou slovní zásobou. V posudku se dále uvádí výpis z doložené zdravotní dokumentace a sociálního šetření ze dne 9.4.2015, z vyšetření psychiatrického a neurologického. V samotném posudkovém hodnocení je uvedeno odlišné stanovisko od posudkového lékaře OSSZ s tím, že posudková komise u nezletilého žalobce navíc uznává jako samostatně nezvládanou základní životní potřebu orientaci a dále oblékání a obouvání. PK MPSV ČR uvedla, že nelze uznat jako samostatně nezvládané stravování, neboť žalobce začíná jíst lžičkou, pije z hrnku, porcování se v tomto věku nezohledňuje. Dále PK MPSV ČR uvedla, že nelze uznat jako samostatně nezvládané výkon fyziologické potřeby, provedení očisty po stolici je v tomto věku ještě přípustné.

Podle ust. § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011), *osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního

stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,

c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. *při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.*

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je

schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holiť se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Podle ustanovení § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb. za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí ze dne 9.12.2015 doplnil žalovaný dokazování posudkem od posudkové komise MPSV ČR, který byl vypracován dne 20.11.2015. Tento posudek byl vzat jako stěžejní důkaz pro odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Posudek

obsahuje přehled zdravotnické dokumentace žalobce, ze které posudková komise vycházela a diagnózu onemocnění nezletilého žalobce – pervazivní vývojová porucha, atypický autismus, těžká mentální retardace s dominující poruchou fatických funkcí, nedostatečnou slovní zásobou. V samotném posudkovém hodnocení je uvedeno odlišné stanovisko od posudkového lékaře OSSZ s tím, že posudková komise u nezletilého žalobce navíc uznává jako samostatně nezvládanou základní životní potřebu orientaci a dále oblékání a obouvání. Podstatným a jediným žalobním bodem bylo to, že zákonná zástupkyně nesouhlasila se závěrem posudkové komise, že žalobce zvládá základní životní potřebu stravování a výkon fyziologické potřeby, nutno poznamenat, že nezvládání základních životních potřeb (stravování a výkon fyziologické potřeby) zákonná zástupkyně namítala už v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Po zhodnocení listinných důkazů shora uvedených dospěl krajský soud k závěru, že tato žalobní námitka je důvodná a to proto, že posudek posudkové komise ze dne 20.11.2015 je v části hodnocení namítaných základních životních potřeb zcela nepřesvědčivý a co důvodů neúplný. Posudková komise totiž v části posudku, v níž uvádí samotné posudkové hodnocení, uvedla pouze u základní životní potřeby stravování – „*začíná jíst lžičkou, pije z hrnku, porcování se v tomto věku nezohledňuje*“ a u základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby – „*provedení očisty po stolici je v tomto věku ještě přípustné*“. Zvládání uvedených základních životních potřeb a to stravování a výkon fyziologické potřeby, tím jak tyto základní životní potřeby hodnotila posudková komise, neodpovídá kritériím uvedeným v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. pod písm. d) a g). Konstatovala-li posudková komise, že žalobce se jen snaží jíst lžičkou, pak vyvolává takové hodnocení pochybnost, zda žalobce základní životní úkon stravování zvládá, navíc posudková komise vůbec nereagovala na námitku zákonné zástupkyně, že si žalobce nabírá velmi nepřiměřené množství jídla a toto si vkládá do úst, kdy hrozí, že by se mohl začít dávit. Konečně posudek nereagoval dostatečně ani na hodnocení základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby. Toto hodnocení nereagovalo na námitku zákonné zástupkyně, že žalobce stolici zadržuje několik dní a že nedokáže používat hygienické pomůcky. Krajský soud podotýká, že nesouhlasí s tvrzením posudkové komise, že „*porcování se v tomto věku nezohledňuje*“ a s tvrzením „*provedení očisty po stolici je v tomto věku ještě přípustné*“. V době vydání posudku posudkovou komisí bylo žalobci téměř 5 a půl roku, je obecně známo, že děti v předškolním věku jsou schopny nejen jíst příborem, ale stravu si příborem i naporcovat a plnohodnotně se najíst, stejně tak jsou schopny sami provést po stolici očistu.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně odůvodnit základní žalobní námitku, co do zvládání základních životních potřeb nezletilého žalobce - stravování a výkon fyziologické potřeby.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 20.11.2015.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšnému žalobci v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 6. června 2016

JUDr. Petr Indráček
samosoudce